

SOSYAL ÇALIŞMACILARDA MAHREMİYETE DUYARLILIK ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Emrah APAK* Muhterem UYSAL** Metin ERDEM***

ÖZET

Sosyal hizmet mesleğinde, sosyal çalışmacılar ile müracaatçılar arasında güven ilişkisinin kurularak, nitelikli çalışmaların yapılmasının temel unsurlarından birisi mahremiyet ilkesine duyarlı olmaktır. Bu çalışmanın amacı Sosyal Çalışmacılarda Mahremiyete Duyarlılık Ölçeğini (SÇMDÖ) geliştirmektir. Bu kapsamda geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Araştırma iki örneklemeden oluşmaktadır. Birinci örneklem açıklayıcı faktör analizi için (AFA) 129 (81 Kadın, 48 Erkek) sosyal çalışmacıdan oluşmaktadır. İkinci örnekleme ise doğrulayıcı faktör analizi için (DFA) 106 (65 Kadın, 41 Erkek) sosyal çalışmacıya ulaşılmıştır. AFA sonucunda tek faktörlü 8 maddelik ölçek oluşturulmuştur. DFA sonucunda (χ^2/df 1.31, RMSEA 0.05, SRMR 0.01, TLI 0.97, CFI 0.98, GFI 0.99 ve IFI 0.98) geçerli sonuçlar elde edilmiştir. Ayrıca, iç tutarlılık katsayısının ve ölçüt geçerliliği korelasyonunun yüksek olduğu görülmektedir. Ölçeğin güvenilirliği için cronbach's alfa katsayısı ve benzer çalışmanın koalisyonuna bakılmıştır. Sonuç olarak sosyal çalışmacılarda mahremiyete duyarlılık ölçeği, sosyal çalışmacılarda mahremiyeti ölçmede kullanmada geçerli bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler: mahremiyet, sosyal hizmet, sosyal çalışmacı, müracaatçı, mahremiyete duyarlılık

Development of The Confidentiality Awareness Scale for Social Workers

ABSTRACT

In the social work profession, one of the basic elements of establishing a trust relationship between social workers and clients and conducting qualified works is to be sensitive to the principle of privacy. The aim of this study is to develop the Confidentiality Awareness Scale for Social Workers (CASSW). In this context, validity and reliability analyzes were conducted. The research consists of two samples. The first sample consists of 129 (81 female, 48 male) social workers for exploratory factor analysis (EFA). In the second sample, 106 (65 Female, 41 Male) social workers were reached for confirmatory factor analysis (CFA). As a result of EFA, a single-factor 8-item scale was formed. As a result of CFA, valid results were obtained (χ^2/df 1.31, RMSEA 0.05, SRMR 0.01, TLI 0.97, CFI 0.98, GFI 0.99 and IFI 0.98). In addition, the internal consistency coefficient and criterion validity correlation were high. For the reliability of the scale, Cronbach's alpha coefficient and coalition of similar studies were examined. In conclusion, the confidentiality awareness scale for social workers is a valid scale for measuring confidentiality in social workers.

Key Words: confidentiality, social work, social worker, client, confidentiality awareness

* Dr. Öğr. Üyesi, Bingöl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, Bingöl / TÜRKİYE, eapak@hotmail.com

** Dr., Bingöl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, Bingöl / TÜRKİYE, muysal@bingol.edu.tr

*** Dr., Bingöl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, Bingöl / TÜRKİYE, metin.erdem.21@gmail.com

Araştırma Makalesi / Research Article

Atf / Cite as: Apak, E., Uysal, M., Erdem, M. (2024). Sosyal çalışmacılarda mahremiyete duyarlılık ölçeğinin geliştirilmesi. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(47), 775-784. <https://dx.doi.org/10.21550/sosbilder.1438063>

Gönderim Tarihi / Sending Date: 15 Şubat / February 2024

Kabul Tarihi / Acceptance Date: 12 Mart / March 2024

Giriş

Sosyal hizmet mesleğinde mahremiyet, sosyal çalışmacı ve müracaatçı arasındaki ilişki açısından merkezi önem taşımaktadır (Collingridge vd., 2001). Mahremiyet, mesleki etik ilkelerden birisidir ve müracaatçının gizliliğinin belirli kriterler çerçevesinde korunmasını ve üçüncü kişilerle paylaşılmamasını gerektirir. Banks (1995) mahremiyeti, mesleki görüşme sırasında ortaya çıkan ve müracaatçıyı ilgilendiren gizli bilgilerin korunması şeklinde tanımlamaktadır. Müracaatçılar ise özel bilgilerini sosyal çalışmacıya aktarırken bunların gizli kalacağı varsayımı ile hareket ederler. Sosyal çalışmacı ile müracaatçı arasında yapılan görüşmelerde güven ortamının tesis edilmesi, yapılacak görüşmelerin daha sağlıklı ve derinlikli olmasına yol açmaktadır. Güven ortamının oluşmasında ise mahremiyet ilkesi köşe taşlarından birisidir (Segal, 2023). Dolayısıyla, sosyal çalışmacılar açısından mahremiyet ilkesine duyarlı olmak ve zorunlu koşullar dışında müracaatçının bilgilerinin üçüncü kişilerle paylaşmamaya dikkat etmek mesleki çalışmaların daha nitelikli olmasının temelini oluşturmaktadır.

Bununla birlikte, mahremiyet yalnızca müracaatçının gizli kalmasını istediği bilgileri üçüncü kişilerle paylaşmamak ile sınırlı değildir. Aynı zamanda sosyal hizmet çalışmacılarının “hizmet sağlamak ya da sosyal hizmet değerlendirmesi veya araştırması yapmak için gerekli olmadıkça danışanlardan özel bilgi talep etmek” de yine mahremiyet sınırları içerisindedir. Başka bir deyişle, sosyal çalışmacıları, yaptıkları işin niteliğiyle doğrudan ilgili değilse, müracaatçılara özel alanları ile ilgili soru sormamalı veya kişisel meselelerine müdahale etmemelidirler (Barsky, 2010). Konu ile doğrudan ilgili olmaksızın müracaatçının özel yaşamına dair soru sormak doğrudan mahremiyet ihlali olmaktadır. Mahremiyetin ihlal edildiği başka durumlar da bulunmaktadır. Sosyal çalışmacının, başka bir meslektaşından destek almak amacıyla müracaatçının bilgilerini gizlemeden tartışması, müracaatçı ile ilgili komik veya gülünç durumları arkadaşları ile konuşması, müracaatçı ile ilgili bilgileri başkalarının duyabileceği ortamlarda konuşması mahremiyeti ihlal eden diğer durumlardır (Barsky, 2010). Sosyal çalışmacıları, müracaatçının adını söylemeden, durumunu başkaları ile tartışmak noktasında herhangi bir ihlalin olmayacağını düşünebilmektedirler. Bu durum kendi içerisinde risk barındırmaktadır. Çünkü diğer çalışanlar veya öğrencilerin müracaatçıya ilişkin bazı bilgilerden onu teşhis etme ihtimalleri bulunmaktadır. Ancak normal şartlar altında, sosyal çalışmacının, mesleki amaçlar doğrultusunda olmak kaydıyla, müracaatçı bilgilerini süpervizörlerle ve diğer kurum personeliyle paylaşmalarına izin verilir. Başka bir deyişle, müracaatçılar hakkında “dedikodu” yapmaktan ziyade mesleki amaçlar doğrultusunda konuşulmalıdır. Sosyal çalışmacıları, vaka sunumları gibi çalışmalarda geçmişteki vakalar hakkında geri bildirim almak veya gelecekte vaka planlaması yapmak amacıyla müracaatçı bilgilerini paylaşabilirler. Ancak, bu durumda müracaatçılara belirli bilgilerin kurumdaki diğer kişilerle paylaşılacağından önceden bildirilmesi gerekmektedir (Guttman, 2006). Müracaatçı mahremiyetinin korunmasının ihlal edilebileceği durumlar da bulunmaktadır. Sosyal çalışmacı bütün durumlarda müracaatçı mahremiyetinin korunmasına mutlak anlamda sadık kalmaz. Reamer (2018) bu koşulları (1) müracaatçının üçüncü bir kişiye şiddette bulunacağını somut bir kanıtının olması, (2) şiddet eyleminin öngörülebilir olması, (3) şiddet eyleminin kısa zamanda meydana gelme ihtimalinin olması ve (4) şiddete maruz kalacak kişinin net olması şeklinde sıralamaktadır.

Ulusal Sosyal Çalışmacılar Birliği (NASW) tarafından hazırlanan Etik Kodlar içerisinde sosyal çalışmacıların- etik sorumlulukları neler olduğu ele alınmıştır. “Müracaatçılara karşı etik sorumluluklar” başlığı altında mahremiyet ilkesi de yer almaktadır. Bu çalışmanın soruları hazırlanırken temel alınan bu maddelerde sosyal çalışmacılar ile müracaatçılar arasındaki mahremiyet vurgusu ayrıntılı olarak incelenmiş ve dikkat edilmesi gereken hususlar belirtilmiştir. Literatürde sosyal hizmet için mahremiyete ilişkin teorik değerlendirmeler

sıklıkla bulunmakta, ancak mahremiyete yönelik saha araştırmaları daha kısıtlı kalmıştır. Yapılan saha çalışmaları, sosyal çalışmacıların kayıt tutarken gizliliğe dikkat etme durumları (Schneider, 2022), mahremiyetin ihlal edilebileceği durumlara ilişkin sosyal çalışmacıların önceden müracaatçıları uyarma durumları (McLaren, 2007), mahkeme için mahremiyetin ihlal edilmesine yönelik vaka sunumu (Segal 2023), gizliliğe ilişkin sosyal çalışmacı ve adli çalışanlar arasındaki ilişki (Joan, 2000), sosyal çalışmacıların mahremiyete ilişkin bilgileri (Morris, 1988) etrafında yoğunlaşmaktadır. Literatürde sosyal çalışmacıların mahremiyete duyarlılıklarına ilişkin herhangi bir çalışma ve ölçme aracına denk gelinmemiş ve bu alanda eksikliğin olduğu düşünülmektedir.

Bu bağlamda, sosyal çalışmacıların daha nitelikli mesleki çalışmalar yapabilmek amacıyla mahremiyet ilkesine dikkat etmeleri gerektiği ve bu standartların ölçülebilir hâle gelmesi gerektiği söylenebilir. Mevcut literatürde sosyal çalışmacılarda mahremiyete duyarlılığı ölçmeye yönelik herhangi bir çalışmanın olmaması bu alanda bir eksiklik olduğunu göstermektedir. Bu nedenle mevcut çalışma sosyal çalışmacılar için mahremiyete duyarlılığı ölçülebilir hâle getirecek bir ölçek geliştirmeyi amaçlamaktadır.

1. Yöntem

1.1. Araştırmanın Etik İzinleri

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Bingöl Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 23.10.2023

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: E.125261

1.2. Çalışma Grubu

Çalışmanın grubu, alanda çalışan sosyal çalışmacılardan oluşmaktadır. Çalışmanın evrenini Türkiye’de özel veya resmi sosyal hizmet kurum ve kuruluşlarında aktif olarak çalışan sosyal çalışmacılar oluşturmaktadır. Faktör analizinde örneklemin büyüklüğü konusunda net bir ifade bulunmamaktadır ancak bazı araştırmacılar örneklem grubunu 100-200 (Büyüköztürk, 2002), bazı araştırmacılar da 200 -300 (Meyer vd., 2016) örnekleme uygun bulmaktadır. Ancak genellikle örneklem büyüklüğü madde sayısı esas alınmaktadır. Genellikle madde sayısının 5-10 katı arası kabul edilmektedir (Cohen & Swerdlik, 2009; Child, 2006; Kline, 1994).

Çalışmada Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) için 129 sosyal çalışmacıya ulaşılmıştır. Ölçeğe katılan sosyal çalışmacıların cinsiyet (81 kadın, 48 erkek), çalışma süreleri (62 kişi 5 ve üzeri yıl, 40 kişi 2-5 yıl, 27 kişi 0-1 yıl), çalışma yerleri (62 kişi Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 34 kişi Sağlık Bakanlığı) ve eğitim durumları (30 kişi yüksek lisans, 5 kişi doktora) saptanmıştır. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) için 106 sosyal çalışmacıya ulaşılmıştır. Ölçeğe katılan sosyal çalışmacıların cinsiyet (65 kadın, 41 erkek), çalışma süreleri (45 kişi 5 ve üzeri yıl, 37 kişi 2-5 yıl, 24 kişi 0-1 yıl), çalışma yerleri (52 kişi Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 28 kişi Sağlık Bakanlığı) ve eğitim durumları (23 kişi yüksek lisans, 3 kişi doktora) saptanmıştır.

1.3. Ölçeğin Geliştirilme Süreci

Bu çalışma için Bingöl Üniversitesi bilimsel araştırma ve yayın etik kurulundan 23.10.2023 tarihli E.125261 sayılı kararıyla etik onay alınmıştır. Sürecin ilk aşamasında sosyal çalışmacılar ve mahremiyet ile ilgili kapsamlı literatür çalışması yapılmıştır. Literatür taraması sonucunda sosyal çalışmacıların mahremiyetine dair 25 madde oluşturulmuştur. İkinci aşamada ise 25 madde için 3 akademisyenden uzman görüşü alınmıştır. Bu görüşler sonucunda madde sayısı 18'e düşmüştür. Daha sonra 20 sosyal çalışmacı ile pilot çalışma yapılmıştır. Ölçek 4'lü likertten oluşmaktadır (1- Hiçbir zaman, 2- Nadiren, 3. Sık sık ve 4. Her zaman).

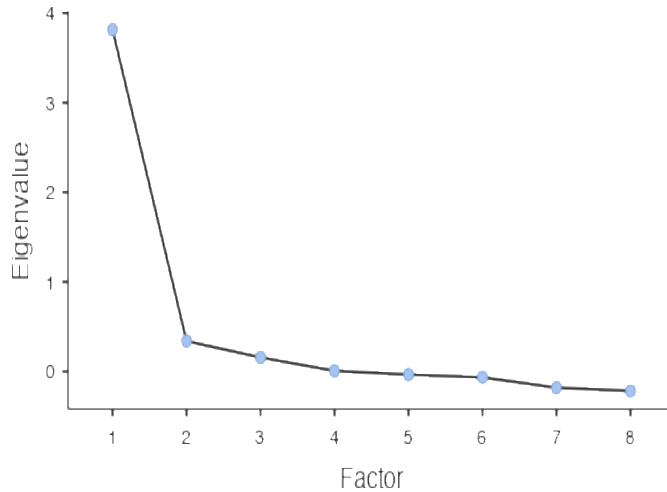
1.4. Verilerin toplanması ve veri analizi

2023 yılının Kasım- 2024 yılının Ocak ayları arasında alanda veri toplanmıştır. Google Form'da ölçek hazırlanarak bireysel ve sosyal çalışmacıların bulunduğu gruplara ulaşılmaya çalışılmıştır. Öncelikle faktör varsayımları incelenmiştir. Normallik değerleri kapsamında çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılmış çalışma verilerinin normal dağıldığı görülmüştür (-1 ila +1). Sonrasında Kaiser - Meyer - Olkin (MYO) ve Bartlett Küresellik testleri incelenmiştir. Yapı geçerliği için AFA ve DFA değerlendirilmiştir. İç tutarlılık için Croanbach's alfa ve ölçüt geçerliği için benzer ölçekler ile Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Çalışmanın analizi için SPSS 25 ve AMOS kullanılmıştır.

2. Bulgular

2.1. Açımlayıcı Faktör Analizine İlişkin Bulgular

AFA'ya geçilmeden önce çalışmanın istatistiksel varsayımlarının uygun olması gerekmektedir. Dolayısıyla örneklem büyüklüğü varsayımı için Kaiser Meyer Olkin (KMO) ve Bartlett Küresellik Testi (Bartlett's test of sphericity) kontrol edilmiştir. Field'e (2009) göre KMO değerleri .50-altı kabul edilemez, .50-.59 çok kötü, .60-.69 kötü, .70-.79 orta, .80-.89 iyi ve .90-1.00 çok iyi olarak kabul edilmektedir. Hair vd. (2019) ise Bartlett testinde p değeri .05'ten küçük ise değişkenlerin faktör analizi için uygun olduğunu kabul etmektedirler. Çalışmada, Bartlett testi χ^2 değeri 455 ($p < 0.001$), KMO değeri ise .88 olarak bulgulanmıştır. Bu değerler çalışmanın faktör analizi için uygun olduğunu ifade etmektedir.

Şekil 1: Yamaç grafiği

Faktörleri belirlemek amacıyla yapılan yamaç grafiğinde (Scree plot) ölçeğin tek faktörlü olduğu görülmektedir. Ölçek maddeleri faktör yüklerinin .40 olması dikkate alarak (Tabachnick & Fidell, 2019) incelendiğinde ölçekten 10 madde silinmiş ve ölçek tek faktörlü ve sekiz maddeden oluşturulmuştur.

Tablo 1: Ölçek maddelerinin faktör yükleri

	Faktör 1
1. Müracaatçılar ile görüşme yaparken bilgilerin gizli kalacağına dair bilgilendirme yaparım.	.663
4. Müracaatçılara ait mahrem bilgilerin yer aldığı belgelerin iyi korunduğundan emin olurum	.688
6. Zorunlu hukuki nedenler dışında müracaatçılardan aldığım bütün bilgilerin gizliliğine önem veririm.	.878
7. Üçüncü bir kişinin zarar görme ihtimali durumunda müracaatçıya ait gizli bilgiyi yalnızca yetkili kişilerle paylaşıyorum.	.555
11. Mahremiyet sağlanmadığı sürece müracaatçılara ilişkin gizli bilgileri hiçbir ortamda tartışmam.	.676
15. Eğitim için müracaatçılara ilişkin bilgileri kullanırken tanıtıcı bilgiler vermeme dikkat ederim.	.662
16. Müracaatçı ile yaptığım görüşme esnasında, ortamda ilgisi olmayan başka bir kişinin olmamasına dikkat ederim.	.841
18. Suçu bildirme yükümlülüğü hakkında yeteri kadar bilgi sahibiyim.	.470
2. Müracaatçıların gizli kalmasını istediği bilgileri diğer meslektaşlarıma anlatmam.	.190
3. Zorlayıcı mesleki gerekçeler olmadıkça, müracaatçı ile ilgili bilgileri elektronik ortamda aramaktan kaçınırım.	.266
5. Vakayı ilgilendiren durumlar haricinde müracaatçılardan özel bilgilerini talep etmem.	.319
8. Gerekli hukuki durumlarda müracaatçılarla ilgili yalnızca ilgili olan bilgileri paylaşıyorum.	.312
9. Müracaatçılarla ilgili gizli bilgileri paylaşmam gerekiyorsa, (mümkün olduğu ölçüde) bilgileri açıklamadan önce olası sonuçlar hakkında müracaatçıları bilgilendiririm.	.364
10. Müracaatçılarla birlikte, gizli bilgilerin talep edilebileceği ve gizli bilgilerin paylaşılmasının yasal olarak gerekli olabileceği durumları gözden geçirip tartışırım.	.206
12. Müracaatçılarla ilgili gizli bilgileri koridor, lokanta, asansör gibi açık ya da kamusal alanlarda tartışmam.	.310
13. Müracaatçıların gizli bilgilerini veya tanıtıcı bilgilerini sosyal medya veya web siteleri üzerinden paylaşmamaya dikkat ederim.	.263
14. Herhangi biriyle, müracaatçıların komik veya ilginç bilgilerini konuşmamaya özen gösteririm.	.239
17. Müracaatçı mahremiyetini ihlal eden diğer meslektaşlarımı bu konu ile ilgili uyarırım.	.316

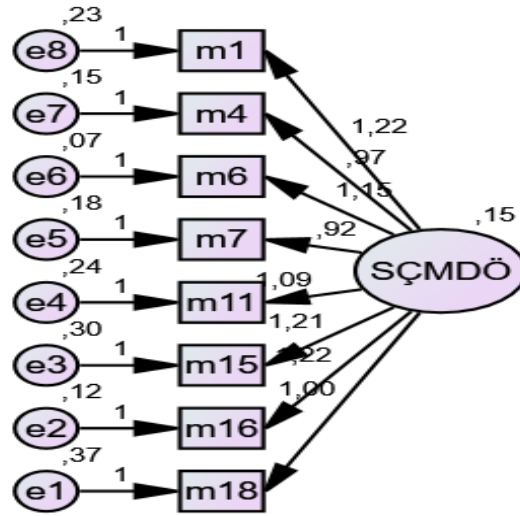
Ölçeğin toplam varyansı %53.5 olarak ölçülmüştür. Faktör yüklerine bakıldığında ise en düşük .47, en yüksek ise .87 olarak bulgulanmıştır.

2.2. Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Bulgular

AFA’da çıkan tek faktörlü ölçeğin DFA analizine bakılmıştır. DFA testinde değerler “iyi uyum” veya “kabul edilebilir” uyum düzeyinde olmalıdır. Bu bağlamda uyum indekslerinden χ^2/df , RMSEA, SRMR, TLI, CFI, GFI ve IFI değerlendirilmiştir. Tablo 2’de görüldüğü gibi χ^2/df , RMSEA, SRMR, TLI, CFI ve IFI iyi uyum, GFI ise kabul edilebilir değerler arasında olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Uyum indeksleri

Uyum Boyutları	İyi Uyum	Kabul Edilebilir Uyum	Çalışmanın Uyum Değerleri
χ^2/df	$0 \leq \chi^2 \leq 2df$	$2df \leq \chi^2 \leq 3df$	1.31
RMSEA	$0 \leq RMSEA \leq 0.05$	$0.05 \leq RMSEA \leq 0.08$	0.05
SRMR	$0 \leq SRMR \leq 0.05$	$0.05 \leq SRMR \leq 0.10$	0.01
TLI	$0.95 \leq TFI \leq 1.00$	$0.90 \leq TLI \leq 0.95$	0.97
CFI	$0.95 \leq CFI \leq 1.00$	$0.90 \leq CFI \leq 0.97$	0.98
GFI	$0.95 \leq GFI \leq 1.00$	$0.85 < GFI < 0.90$	0.94
IFI	$0.95 \leq IFI \leq 1.00$	$0.90 \leq IFI \leq 0.95$	0.98

Şekil 2: Ölçeğe ilişkin DFA değerleri

2.3. Güvenilirlik Analizlerine İlişkin Bulgular

SÇMDÖ'nün güvenilirlik analizi için iç tutarlılık analizi yapan Cronbach's alfa değerine bakılmıştır. Genel olarak iç tutarlılık değerinin .70 ve daha yüksek olması kabul edilebilir olarak kabul edilmektedir (Büyüköztürk, 2015; DeVellis, 2014). Çalışmanın güvenilirlik sonuçları Tablo 3'te verilmiştir ($\alpha = 0.86$).

Tablo 3: SÇMDÖ Cronbach's alfa değeri

	Cronbach's α
Mahremiyete Duyarlılık	0.864

2.4. Ölçüt Geçerliliğine İlişkin Bulgular

Geliştirilen bir ölçekte geçerlilik ve güvenilirliği test etmek için çalışmanın konuyla ilgili daha önce güvenilirlik ve geçerlilik yapılan bir ölçekle karşılaştırılması istenmektedir. Bu nedenle geliştirilen ölçeğin konusuna benzediği için Öztürk vd. (2019) tarafından Türkçeye uyarlanan mahremiyet bilinci ölçeği ile karşılaştırma yapılmıştır. Çalışmada sosyal çalışmacılardan mahremiyete duyarlılık ölçeği ve mahremiyet bilinci ölçeği arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson korelasyon analizi yapılmış ve sonuçları tablo 4'te gösterilmiştir ($R = 0.280$; $p < 0.001$). Bu sonuçlar her iki ölçeğin iyi uyum sağladığını göstermektedir.

Tablo 4: Mahremiyete duyarlılık ve mahremiyet bilinci ölçekleri arasındaki korelasyon

		Mahremiyet Duyarlılık	Mahremiyet Bilinci
Mahremiyete Duyarlılık	Pearson's r	—	—
	p-value	—	—
Mahremiyet Bilinci	Pearson's r	0.280	—
	p-value	0.001	—

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada sosyal çalışmacılarda mahremiyete duyarlılığı ölçmeyi mümkün kılan SÇMDÖ'nün geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Bu doğrultuda ölçek geliştirme basamaklarına uygun olarak kapsam geçerliliği ve yapı geçerliliği çalışmaları gerçekleştirilmiş, açımlayıcı faktör analizi için 129, doğrulayıcı faktör analizi için 106 sosyal çalışmacıdan elde edilen verilerle ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik bilgileri belirlenmiştir. Açımlayıcı faktör analizine göre ölçek tek faktörlü olarak belirlenmiştir. Tek faktörden oluşan ölçeğin toplam varyans %53.5'tir. Elde edilen uyum indeksleri açısından, DFA sonucunda tek faktörlü ölçeğin yapısının kabul edilebilir ve geçerli sonuçlar verdiği anlaşılmıştır. SÇMDÖ'den alınabilecek en yüksek puan 32 en düşük puan ise 8'dir.

Bu sonuçlar doğrultusunda, SÇMDÖ'nün sosyal çalışmacılarda mahremiyete duyarlılık düzeyini belirlemek amacıyla kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir. Doğrudan sosyal çalışmacılarda kullanılabilir mahremiyet düzeyini belirlemeyi mümkün kılan herhangi bir ölçme aracının olmamasının da literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında dâhil edilen örneklem sayısının istenilen düzeyde olmaması araştırmanın sınırlılığıdır. Araştırmacıların yaşadığı ilde sosyal çalışmacı sayısının sınırlı olması, başka illerden veri toplamayı zorunlu kılmış, farklı illerde yaşayan sosyal çalışmacılara ulaşmak nispeten zor olmasından dolayı örneklem grubu sınırlı kalmıştır.

Bilgi Notu

Makale araştırma ve yayın etiğine uygun olarak hazırlanmıştır. Bu çalışma için gerekli etik kurul izni, Bingöl Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulunun 23.10.2023 tarihinde gerçekleştirdiği oturumda E.125261 belge numarasıyla alınmıştır. Yazarlar çalışmaya ortak katkı sağlamış ve yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Banks, S. (1995). *Ethics and values in social work*. MacMillan Press.
- Barsky, A. E. (2010). *Ethics and values in social work an integrated approach for a comprehensive curriculum*. Oxford University Press.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamalarda Eğitim Yönetimi*, (32), 470-483.
- Büyüköztürk, Ş. (2015). *Data analysis handbook for social sciences*. Pegem Academy Publications
- Child, D. (2006). *The essentials of factor analysis*. Continuum.
- Cohen, R. J. & Swerdlik, M. (2019). *Psychological assessment: An introduction to test and measurements*. McGraw-Hill Primis.
- Collingridge, M., Miller, S., Bowles, W. (2001). Privacy and confidentiality in social work. *Australian Social Work*, 54(2), 3-13.

- DeVellis, R. F. (2014). *Ölçek geliştirme: Kuram ve uygulamalar*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS: Book plus code for E version of text (Vol. 896)*. SAGE Publications Limited.
- Guttman, D. (2006). *Ethics in social work a context of caring*. The Haworth Press.
- Hair, J. F., Black, C.W., Babin, B. J., Anderson, R.E. (2019). *Multivariate data analysis*. Annabel Ainscow.
- Kline, P. (1994). *An easy guide to factor analysis*. Routledge.
- McLaren, H. (2007). Exploring the ethics of forewarning: Social workers, confidentiality and potential child abuse disclosures. *Ethics and Social Welfare*, 1(1), 22-40.
- Meyer, L. S., Gamst, G., Guarino, A. J. (2016). *Applied multivariate research: Design and interpretation*. Sage Publication.
- Morris, R. J. (1988). "Confidentiality in social work", *the professional secret or the profession's secret?: A study of social workers' knowledge of and attitudes toward confidentiality*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Kanada: Memorial University of Newfoundland.
- Öztürk, D., Eyüboğlu, G., Göçmen Baykara, Z. (2019). Mahremiyet bilinci ölçeği: Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Ethics-Law & History*, 27(1), 57-64.
- Reamer, F. G. (2018). *Sosyal hizmet etiği ve değerleri*. (Çev: H. Acar), Nika Yayınevi.
- Schneider, D. (2022). Ensuring privacy and confidentiality in social work through intentional omissions of information in client information systems: a qualitative study of available and non-available data. *Digital Society*, 1(3), 26.
- Segal, M. (2023). The conflict between maintaining confidentiality in social work and protecting a minor from harm. *Journal of Family Social Work*, 26(1), 31-44.
- St Joan, J. (2000). Building bridges, building walls: Collaboration between lawyers and social workers in a domestic violence clinic and issues of client confidentiality. *Clinical L. Rev.*, 7, 403.
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2019). *Using multivariate statistics*. Allyn ve Bacon/Pearson Education.

Sosyal Çalışmacılarda Mahremiyete Duyarlılık Ölçeği (SÇMDÖ)*

	Hiçbir Zaman	Nadiren	Sık Sık	Her Zaman
1. Müracaatçılar ile görüşme yaparken bilgilerin gizli kalacağına dair bilgilendirme yaparım.				
2. Müracaatçılara ait mahrem bilgilerin yer aldığı belgelerin iyi korunduğundan emin olurum.				
3. Zorunlu hukuki nedenler dışında müracaatçılardan aldığım bütün bilgilerin gizliliğine önem veririm.				
4. Üçüncü bir kişinin zarar görme ihtimali durumunda müracaatçıya ait gizli bilgiyi yalnızca yetkili kişilerle paylaşıyorum.				
5. Mahremiyet sağlanmadığı sürece müracaatçılara ilişkin gizli bilgileri hiçbir ortamda tartışmam.				
6. Eğitim için müracaatçılara ilişkin bilgileri kullanırken tanıtıcı bilgiler vermemeye dikkat ederim.				
7. Müracaatçı ile yaptığım görüşme esnasında, ortamda ilgisi olmayan başka bir kişinin olmamasına dikkat ederim.				
8. Suçu bildirme yükümlülüğü hakkında yeteri kadar bilgi sahibiyim.				

* Bu ölçeği akademik çalışmalarda, atıf gösterilmek şartı ile, yazarlardan izin almadan kullanabilirsiniz.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Confidentiality is one of the professional ethical principles and requires that the confidentiality of the client is protected within certain criteria and not shared with third parties. Banks (1995) defines confidentiality as the protection of confidential information that emerges during the professional interview and concerns the client. Clients, on the other hand, act with the assumption that their private information will remain confidential while transferring it to the social worker. Establishing an environment of trust in the interviews between the social worker and the client leads to healthier and more in-depth interviews. The principle of privacy is one of the cornerstones in the establishment of an environment of trust (Segal, 2023). Theoretical evaluations on privacy for social work are frequently found in the literature, but field research on privacy has remained more limited. The field studies focus on social workers' attention to confidentiality while keeping records (Schneider, 2022), social workers' warning of applicants in advance about situations where privacy may be violated (McLaren, 2007), case presentation for the court regarding the violation of privacy (Segal, 2023), the relationship between social workers and forensic workers regarding confidentiality (Joan, 2000), social workers' knowledge about privacy (Morris, 1988). In the literature, there are no studies and measurement tools on social workers' sensitivity to privacy and it is thought that there is a deficiency in this field. In this context, it can be said that social workers should pay attention to the principle of privacy in order to conduct more qualified professional studies and these standards should become measurable. The fact that there is no study in the existing literature to measure sensitivity to privacy in social workers shows that there is a deficiency in this field. Therefore, the current study aims to develop a scale that will make privacy sensitivity measurable for social workers.

Method

The aim of this study was to develop the Social Workers' Sensitivity to Privacy Scale (SÇMDÖ). In this context, validity and reliability analyzes were conducted. The research consists of two samples. The first sample consists of 129 (81 female, 48 male) social workers for exploratory factor analysis (EFA). In the second sample, 106 (65 Female, 41 Male) social workers were reached for confirmatory factor analysis (CFA).

Results

As a result of EFA, a single-factor 8-item scale was formed. As a result of CFA, valid results were obtained (χ^2/df 1.31, RMSEA 0.05, SRMR 0.01, TLI 0.97, CFI 0.98, GFI 0.99 and IFI 0.98). In addition, the internal consistency coefficient and criterion validity correlation were high. For the reliability of the scale, cronbach's alpha coefficient and coalition of similar studies were examined. In line with these results, it can be said that the SÇMDÖ is a valid and reliable scale that can be used to determine the level of sensitivity to privacy in social workers.

Discussion

It is thought that the lack of any measurement tool that can be used directly in social workers to determine the level of privacy will contribute to the literature. The limitation of the research is that the number of samples included in the research is not at the desired level. The limited number of social workers in the province where the researchers live made it necessary to collect data from other provinces, and the sample group remained limited because it was relatively difficult to reach social workers living in different provinces.